

Arkeologiske undersøkelser i tilknytning til bergkunstfeltet i Ausevik, Flora kommune, Sogn og Fjordane

Arkeologisk rapport ved Trond Løddøen og Christine Tøssebro

Seksjon for ytre kulturminnevern

2013

Universitetsmuseet i Bergen

Innhold

Innledning.....	4
Bakgrunn	5
Tidsrom og deltakere	6
Områdebeskrivelse.....	6
Tidligere undersøkelser av området	7
Problemstillinger og metode.....	10
Lok 1	13
Stratigrafi.....	15
Det littiske materialet	18
Datering.....	19
Relasjon til bergkunsten.....	19
Lok 2	20
Det littiske materialet	20
Sammendrag og konklusjon	21
Litteratur.....	23

Vedlegg 1: Fotoliste

Vedlegg 2: Liste over vitenskapelige prøver

Vedlegg 3: Tilvekst

Vedlegg 4: Rapport fra Beta Analytic

Liste over figurer

Figur 1. Kart over området, med Ausevik markert i sort ramme. Kartdata: GisLink.no

Figur 2. Kart over nærområdet, med Ausevik markert i sort ramme. Kartdata: GisLink.no

Figur 3. Kart over prøveruter fra 2005. De svarte områdene representerer eksponerte bergflater, og de grønne områdene representerer vegetasjon. Illustrasjon: Trond Løddøen (Løddøen 2005)

Figur 4. Nordprofil i Pr 5 fra 2005 med 6 mekaniske lag og 5 stratigrafiske lag (Lag I-V). Illustrasjon: Trond Løddøen (Løddøen 2005).

Figur 5. Kart over lokalitetene og de omkringliggende bergkunstfeltene. Den grønne linjen markerer vegetasjonsgrensen. Illustrasjon: Christine Tøssebro.

Figur 6. Kart over de undersøkte områdene, med koordinater. Profilbenken på Lok 1 er markert med brunt, og Pr 5 er markert med oransje. Illustrasjon: Christine Tøssebro.

Figur 7. Arbeidsbilder. Foto: Trond Løddøen.

Figur 8. Lok 1 før graving. Foto: Christine Tøssebro, mot S.

Figur 9. Lok 1 etter graving. Foto: Trond Løddøen, mot S.

Figur 10. Lok 1, med koordinater, profilbenk og innmålte steiner. Illustrasjon: Christine Tøssebro.

Figur 11. Østlig profil, Lok 1. Foto: Trond Løddøen, mot V.

Figur 14. Østlig profil, Lok 1. Illustrasjon: Christine Tøssebro.

Figur 12. Øverste del (sør) av østlig profil, Lok 1. Foto: Trond Løddøen, mot V.

Figur 13. Detalj østlig profil, Lok 1, lag D/E. Foto: Trond Løddøen, mot V.

Figur 15. Lok 2 etter graving. Foto: Christine Tøssebro, mot SV.

Liste over tabeller

Tabell 1. Dateringer fra Pr 5 (Løddøen 2007: 13).

Tabell 2. Krysstabell over funn og råstoff fra Lok 1.

Tabell 3. Radiologisk daterte prøver fra den arkeologiske undersøkelsen av Lok 1 i 2012.

Tabell 4. Funn fra Lok 2.

Innledning

Denne rapporten presenterer arkeologiske undersøkelser av to mindre vegetasjons- og løsmasseområder, kalt Lok 1 og Lok 2, ved bergkunstfeltet Ausevik i Flora kommune, Sogn og Fjordane. Lok 1 ble totalgravd, og utgjør 15 m². Lok 2 ble bare delvis utgravd, til sammen et areal på 11 m². Formålet med undersøkelsene var å sikre de arkeologiske kildene – det som trolig representerer bergkunstens kildemateriale – i et område hvor ulike prosesser bidrar til å svekke dette kildegrunnlaget. Undersøkelsene hadde som et særlig viktig formål å kartlegge de stratigrafiske forholdene, med tilhørende innsamling av gjenstander og datering av trekull for inngående å belyse bruken av området. Hugget bergkunst, som er representert i Ausevik, er svært vanskelig å datere. Selv om undersøkelsene ikke vil direktdatere bergkunsten ettersom aktivitet representert av både gjenstander og trekull kan representere faser som både er eldre og yngre enn bergkunsten, er det likevel sannsynlig med det omfanget av bergkunst at dette øvrige arkeologiske materialet kan sees i sammenheng med bergkunstaktiviteten. På samme måte som vi identifiserer mønstre i de fleste andre analyser av kronologisk karakter innenfor arkeologi. Gjennom denne tilnærmingen, og utstrakt datering av lag, sjikt og kontekster, er hensikten å avklare hvilke tidsfaser som er representert i området, og i særlig grad hvilke som det er sannsynlig kan sees i sammenheng med bergkunsten. Stratigrafiske studier av Lok 1 dokumenterte fire lag, alle med trekull og artefakter. Det ble samlet inn totalt 605 funn, hvorav 584 fra Lok 1 og 21 fra Lok 2. Det littiske materialet består i hovedsak av kjerner og avslag, i tillegg til en del knakkesteiner. I tillegg er det samlet inn en del gjenstander som kan være huggeredskaper av diabas, men som er betydelig forvitret slik at dette er umulig å avklare med sikkerhet. Råstoffsammensetningen viser en overveldende dominans av hvit kvarts. Ellers består materialet av bergkrystall og fin, hvit kvartsitt, i tillegg til noe flint og mylonitt. Det ble tatt ut hele 51 kullprøver fra Lok 1, hvorav 14 er radiologisk datert.

Figur 1. Kart over området, med Ausevik markert i sort ramme. Kartdata: GisLink.no

Bakgrunn

Helleristningsfeltet Ausevik i Flora ble dokumentert av Johannes Bøe i 1935, og senere tatt opp for nye studier av Anders Hagen på 1960-tallet. Bergkunsten er dessuten inkludert i kronologiske diskusjoner av Egil Bakka på 1970-tallet. På 1990-tallet gjennomførte Eva Walderhaug en inngående analyse av både motiver og kronologi. Diskusjonen om bergkunstens datering er fortsatt del av både nasjonale og internasjonale diskusjoner. Feltet er minst like kjent for det omfattende konserveringsarbeidet som er gjennomført og som startet allerede i 1969. Gjennom årene med Riksantikvarens Nasjonale bergkunstprosjekt fra 2005 og frem til i dag er det gjennomført årvisse konserveringsoppgaver i tilknytning til bergflatene med motiver, samt omfattende skjøtselsarbeid rundt feltet. Konserveringsbehovet er stort og det gjennomføres fortsatt ulike typer skjøtsel og konservering av feltet, bl.a. vintertildekking. Gjennom de senere år er det dessuten rettet et større fokus på overflatevann som renner inn over feltet og drar med seg biomasse. I tillegg har vann som strømmer gjennom torv svært høy pH, som gjør at bergflaten i større grad utsettes for påkjenninger. Biomassen fører dessuten til at berget misfarges slik at det blir vanskeligere å se bergkunsten.

I 2004 la Flora kommune fram planer om å tilrettelegge bergkunstområdet i Ausevik for publikum, bl.a. med bygging av ramper. I den forbindelse ble det rettet en henvendelse til Bergen Museum om å undersøke konfliktgraden mellom planlagte ramper og automatisk fredede kulturminner i området (Løddøen 2005). Disse undersøkelsene dokumenterte interessante funn med radiologiske dateringer og en ny bevissthet omkring løsmassenes kildepotensial i området, noe som åpnet for å datere bergkunsten gjennom andre metoder enn dens relasjon til tidligere strandlinjer og oppfatningen av at bergkunst er hugget like i strandsonen. Sistnevnte metode som er vel anvendt for å datere særlig veideristningene gir likevel store avvik ettersom det er vanskelig å si med sikkerhet hvor nært samtidens strandlinje bergkunsten ble hugget, i tillegg til at nøyaktigheten for strandlinjekurver og -diagram varierer sterkt. Det er derfor for Auseviks vedkommende særlig interessant å vurdere indirekte dateringer av bergkunsten gjennom utgravd materiale. Ved undersøkelsene i 2004 og oppfølgende undersøkelser i 2005 ble det påvist to områder med gjenstandsmateriale/trekullsjikt i vegetasjonsdekkede løsmasseområder like ved bergkunstflaten Felt 2. Begge områdene var av særlig utsatt karakter liggende henholdsvis sør (trekullansamling) (Lok 2) og vest (gjenstandsmateriale) (Lok 1) for Felt 2. Resultatene var likevel uklare, og dateringer fra toppen av torven viste en mulig forstyrret stratigrafi. I løpet av de etterfølgende årene ble det under skjøtsels- og konserveringsarbeid stadig dokumentert at utvasking og nødvendig torvbeskjæring, for å unngå at den tilrettelagte bergkunsten ble overgrodd, bidro til å ødelegge det vitenskapelige kildegrunnlaget ved Felt 2.

Vegetasjonsområdet i sør (lok 2) er utsatt for stor gjennomstrømming av vann som på lengre sikt trolig vil redusere kvaliteten til dette materialet. Det forelå én datering av dette laget til 4950-4840 f.Kr., som medførte at dette kan representere samtidskonteksten til bergkunsten og derfor er viktig å sikre mer materiale fra. Det andre vegetasjonsområdet med gjenstander og trekull ligger mellom Felt 2 og 3, rett ved et av de mest kjente motivene i Ausevik. Sistnevnte område er også gjenstand for høy vann gjennomtrenging i tillegg til frostprosesser som bidrar til å redusere kildegrunnlaget. I tillegg siger jordmassene ut over særlig Felt 2, noe som fordrer stadig beskjæring av torv. I denne torven påvises ofte store mengder trekull og tidvis gjenstander og avlagsmateriale. Det ble derfor vurdert som særlig forringene for disse kontekstene, hvor det ikke ble gitt anledning til å sikre dette

materialet som del av en større helhet – et kildemateriale som kan representere viktige kilder for bergkunsten.

Under årene med Riksantikvarens nasjonale bergkunstprosjekt (1996-2005) ble det stadig observert at torv og løsmasser som ble fjernet for å sikre bildene, inneholdt arkeologisk gjenstandsmateriale og trekull som kanskje kunne representere samtidskonteksten til bergkunsten. Målet, og ikke minst forhåpningene knyttet til disse undersøkelsene, var at et eventuelt arkeologisk materiale ville bidra med en sikrere datering av bergbildene enn det tidligere studier, hovedsakelig basert på sammenligning med andre felt, hadde gitt (Løddøen 2007).

For å bedre situasjonen kom Sogn og Fjordane fylkeskommune i samråd med Universitetsmuseet i Bergen frem til at det beste for både tilretteleggingen og den videre skjøtselen var å sikre materialet fra disse to områdene gjennom sikringsgravinger. Samtidig ville en da kunne fjerne vegetasjons- og løsmassansamlingene som var en stadig kilde til spredning av biomasse utover feltet. På denne måten ville en lettere kunne lede overflatevann bort slik at effekten av disse tiltakene forsterkes. I tillegg ble det antatt at kildene ville være av en slik karakter at det skaper ny kunnskap og er til nytte for tilretteleggingen av området. Det ble på bakgrunn av dette i brev til Riksantikvaren av 11.01.2012 søkt om tilskudd, statsbudsjettet kap. 1429, post 78, for sikringsgraving av de to lokalitetene i tilknytning til bergkunstfeltet i Ausevik. Søknaden ble innvilget 11.06.2012

Tidsrom og deltakere

Feltarbeidet ble utført i tidsrommet 03.09 - 14.09.2012 og 25.09 - 28.09.2012, av personale fra Seksjon for ytre kulturminnevern ved Universitetsmuseet i Bergen. I første periode ble arbeidet utført av prosjektleder Trond Løddøen, feltleder Christine Tøssebro, samt Rolf Bade, Audun Berg Selfjord og James Dodd. I andre periode ble arbeidet utført av Trond Løddøen og Rolf Bade.

Områdebeskrivelse

Ausevik er en bergkunstlokalitet med over 300 figurer, som ligger i den sørøstlige delen av Høydalsfjorden i Flora kommune (se Fig 2). Lokaliteten ligger i et område som vegetasjonsmessig er preget av spredt løv- og barskog. Sør for skogbeltet stiger Skålefjell opp, med sine 765 m.o.h., og i sørøst ligger Håsteinen, med sine 964 m.o.h. Sammen med fjorden utgjør dette rammen rundt området.

Bergkunsten er konsentrert til i et lite område med svakt hellende bergflater nær strandlinjen, ca. 12-15 m.o.h. Enkelte vegetasjonsflekker er bevart på og mellom bergkunstflatene. Denne har sannsynligvis vokst fram etter at bergkunstfeltene gikk ut av bruk. Figurene består av både dyr, skjellett-lignende figurer og konsentriske sirkler, men domineres av mer abstrakte motiv. Bergkunstområdet i Ausevik er delt inn i ulike felt som har fått benevnelsen Felt 1-7 (se Fig 3). Øst og sørøst for bergkunstfeltet ligger fire steinalderlokaliteter (Ausevik I-IV). Ausevik ligger 40 km sør for det store bergkunstfeltet i Vingen i Bremanger, som omfatter over 2000 figurer og er datert til senmesolitikum (Løddøen 2007: 8-9).

Figur 2. Kart over nærområdet, med Ausevik markert i sort ramme. Kartdata: GisLink.no

Tidligere undersøkelser av området

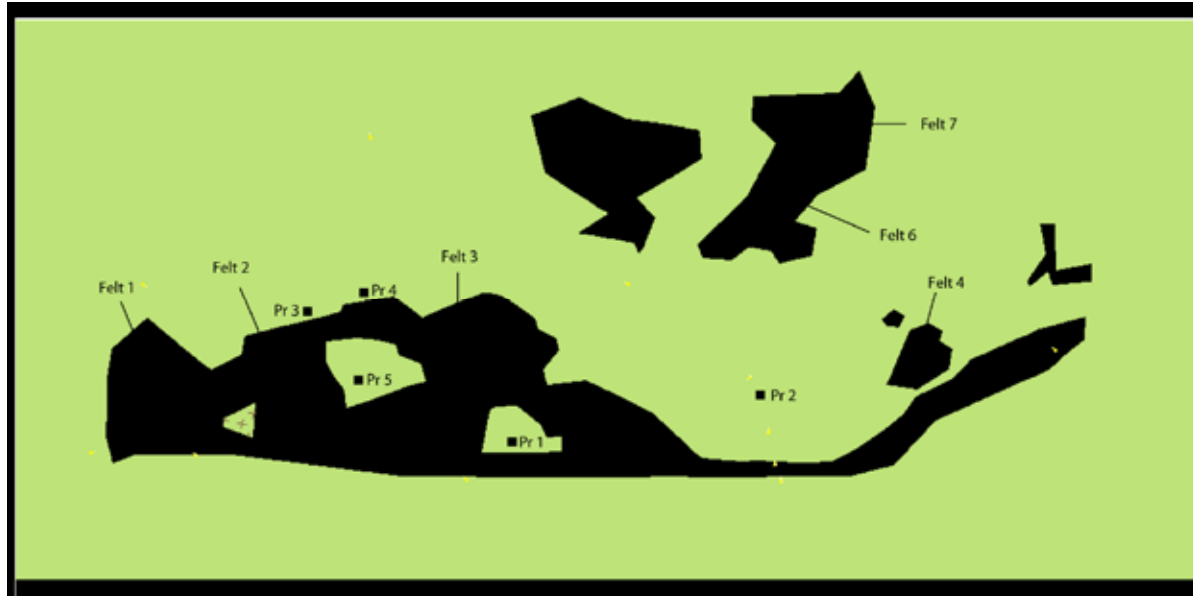
Som nevnt innledningsvis ble bergkunstfeltet i Ausevik først dokumentert på 1930-tallet av Johs Bøe, og var deretter gjenstand for videre dokumentasjon av Anders Hagen på 1960-tallet (Hagen 1970). Hagen mente Ausevik representerte en integrering av veideristninger og jordbruksristninger, hvor hjortedyr assosieres med jeger/sanker-tradisjonen og de abstrakte geometriske figurene assosieres med den agrare tradisjonen. Han daterte bergkunstfeltet til bronsealder. Egil Bakka mente imidlertid at hjortedyrene fra Ausevik hadde klare likhetstrekk med den siste fasen i Vingen, og argumenterte på bakgrunn av dette for en mellomneolittisk datering for Ausevik (Bakka 1973). Etter ytterligere studier av bergkunsten i Ausevik, utført av Eva Walderhaug, mener hun at feltet representerer overgangen mellom mellomneolitikum B (MNb) og senneolitikum (SN) (Walderhaug 1998: 298). Senere har Morten Ramstad (2000: 56) og Sigrid Gundersen (2006: 108) argumentert for en tidligere datering.

De arkeologiske undersøkelsene/registreringene som ble gjennomført i 2004, hadde to parallelle tilnærminger. På den ene siden ble det gjennomført en detaljert undersøkelse av alle åpne bergflater langs de områder hvor plattformen var planlagt å legges over bart berg. To steder, henholdsvis rett sør (Lok 2) og vest (Lok 1) for Hagens Felt 2, hvor plattformen var planlagt å passere vegetasjons- og løsmasseområder, ble det gjennomført mer detaljerte undersøkelser i 2005.

Disse undersøkelsene endte opp med nokså sprikende dateringsresultater (Løddøen 2007). I sør ble det påvist noen flint- og kvartsavslag i et trekullsjikt datert til slutten av senmesolitikum (4950-4840 f.Kr.). Umiddelbart vest for Felt 2 ble en annen prøverute gravd helt ned til berget, bare en knapp meter fra nærmeste hugde figur. Her ble det funnet en knakkestein og noen avslag av flint og kvartsitt i et ganske fett, trekullholdig gruslag. At knakkesteinen lå helt nede på berget, tett inntil

ansamlinger av bergbilder, uten at det fantes mellomliggende sedimenter, gjorde det på dette tidspunktet nærliggende å tolke både knakkesteinen og trekullsjiktet, datert til begynnelsen av tidligneolitikum (3945-3790 f.Kr.), som samtidig med bergkunsten (Løddøen 2007:13).

Samtlige ble gravd med stor forsiktighet med graveskje og all masse ble vannsoldet i både 2 og 4 mm sold. Det ble gravd 5 prøveruter (Pr 1-5). Pr 3 og 4 ligger rett sør for Lok 2. I Pr 3 ble et trekullag datert til 6025 ± 55 BP, men dette inneholdt ingen artefakter (Løddøen 2007: 12). Pr 4 inneholdt noen få avslag, men ingen trekull. Pr 5 ligger innenfor området for denne undersøkelsen (Lok1).

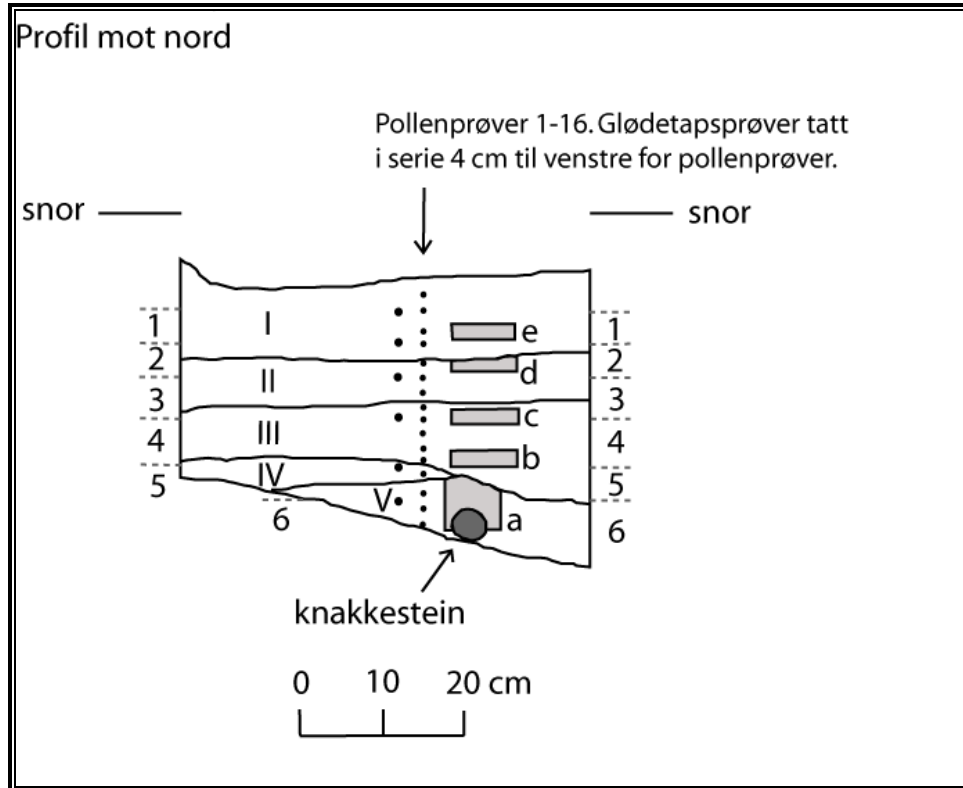
Figur 3. Kart over prøveruter fra 2005. De svarte områdene representerer eksponerte bergflater, og de grønne områdene representerer vegetasjon. Illustrasjon: Trond Løddøen (Løddøen 2005).

Pr 5 består av fem stratigrafiske lag, lag I-V. Lag V tilsvarer lag D/E i undersøkelsen i 2012.

Prøvestikket ble gravd i 6 mekaniske lag (Fig. 4), hvor det ble tatt ut kullprøve for ^{14}C -datering fra alle lag (Tabell 1).

Lag 6 var det eneste laget som inneholdt arkeologisk funnmateriale, med avslag og en knakkestein. Dette laget ble altså datert til tidligneolitikum. Lag 3 og 4 ble datert til senneolitikum. Lag 2 og 3 ble derimot datert til førromersk jernalder, mens lag 1 ble datert til bronsealder. Dateringer fra toppen av torva og i de tre øverste lagene viste imidlertid en noe inventert, eller forstyrret stratigrafi. Dette skyldes trolig avdekkingene av bergkunsten som ble utført av Bøe på 1930-tallet og Hagen på 1960-tallet (Løddøen 2007:13). Det trekullholdige kulturlaget i bunn lot imidlertid til å være mindre forstyrret, så langt det kunne la seg vurdere i den lille prøveruten (Løddøen 2007:12). Ettersom flere forskere (bl.a. Hagen 1969; Bakka 1973; Walderhaug 1994) hadde hevdet at Ausevik avløste ristningsaktiviteten i Vingen vurderte Løddøen etter undersøkelsene i 2005 at var sannsynlig at det eldste trekullsjiktet i Ausevik datert til 4950-4840 f.Kr. kunne knyttes til aktivitet i området før selve ristningsproduksjonen tok til (Løddøen 2007). Trekullsjiktet med knakkesteinen datert til tidligneolitikum (3945-3790 f.Kr.) var det derimot langt mer sannsynlig å sette i sammenheng med ristningsaktiviteten. I tillegg ble det på dette tidspunktet oppfattet som både sannsynlig og interessant at feltet representerte en tidligneolittisk fase i ristningsutviklingen i Vest-Norge, som

fulgte etter den senmesolittiske tradisjonen som bl.a. finnes i Vingen. Dette innebar også en forskyvning bakover i tid i forhold til tidligere forskeres argumentasjon (f.eks Hagen 1969; Bakka 1973). En slik datering samsvarte også med de materielle og teknologiske endringene som finner sted nettopp ved overgangen fra senmesolitikum til tidligneutolitikum. Undersøkelsene i 2012 viste at det angivelige bunnivået ikke var nådd og at konteksten som dateringsgrunnlaget var hentet fra, likevel var forstyrret.

Figur 4. Nordprofil i Pr 5 fra 2005 med 6 mekaniske lag og 5 stratigrafiske lag (Lag I-V). Illustrasjon: Trond Løddøen (Løddøen 2005).

Mek. lag	Innhold	¹⁴ C år BP	Kal. År	Lab. ref.
Lag 1	Trekull	3330 ± 35 BP	1670-1525 f.Kr	Tua - 6126
Lag 2	Trekull	2185 ± 85 BP	375-205 f.Kr	Tua - 6127
Lag 3	Trekull	2285 ± 55 BP	395-245 f.Kr	T - 18509
Lag 4	Trekull	3615 ± 35 BP	2020-1900 f.Kr	Tua - 6128
Lag 5	Trekull	3660 ± 35 BP	2115-1965 f.Kr	Tua - 6129
Lag 6	Trekull, avslag, knakkestein	5055 ± 40 BP	3945-3790 f.Kr	Tua - 6130

Tabell 1. Dateringer fra Pr 5 (Løddøen 2007: 13).

Problemstillinger og metode

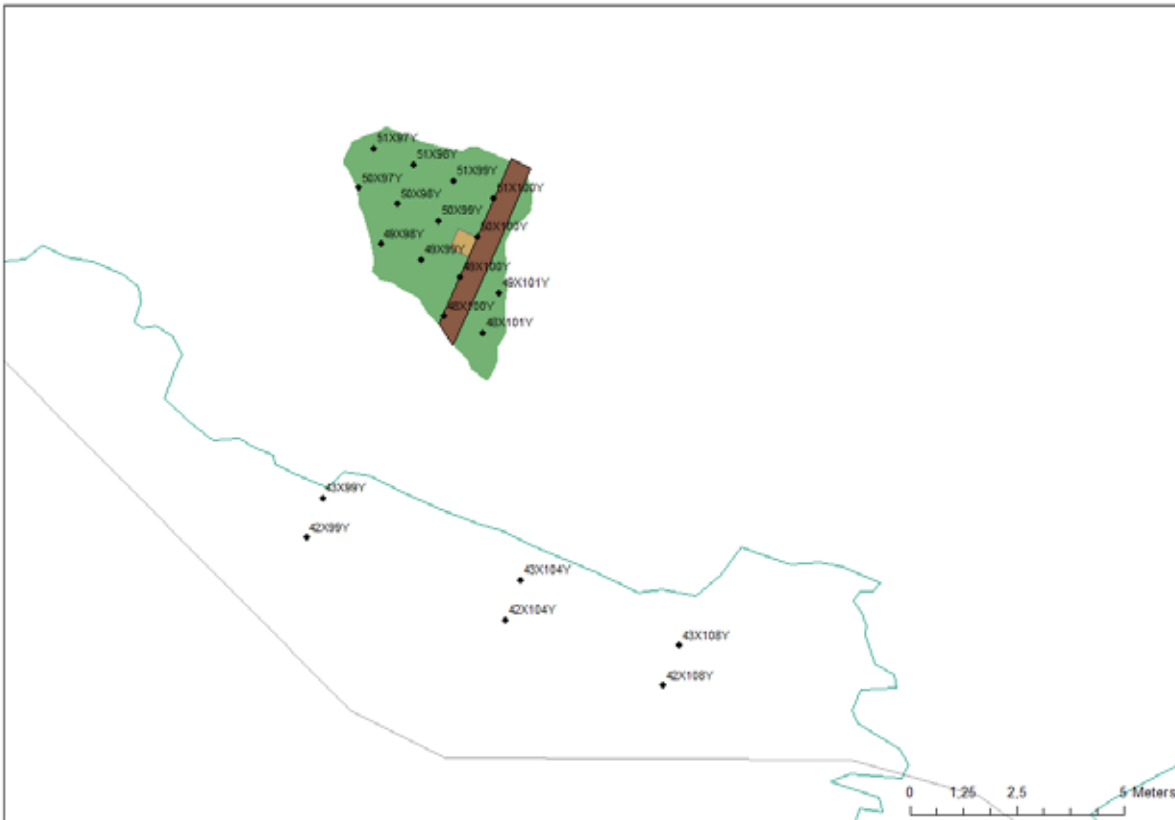
Formålet med utgravningene var å sikre de arkeologiske kildene fra et utsatt område, samt undersøke den samtidige konteksten til bergkunsten. Ved å ta i bruk kilder som stratigrafi, eventuelle arkeologiske artefakter og dateringsprøver fra kulturlag relatert til bergkunstfeltene kan dette gi en mer helhetlig forståelse av bergkunsten og bidra til å belyse spørsmål omkring dateringen av denne.

Undersøkelsesområdet ligger ved Felt 2, og består av to områder, kalt Lok 1 og Lok 2. Lok 1 ligger mellom Felt 2 og Felt 3, og Lok 2 ligger på sørsiden av Felt 2, på en høyde ovenfor Lok 1 (Fig 5).

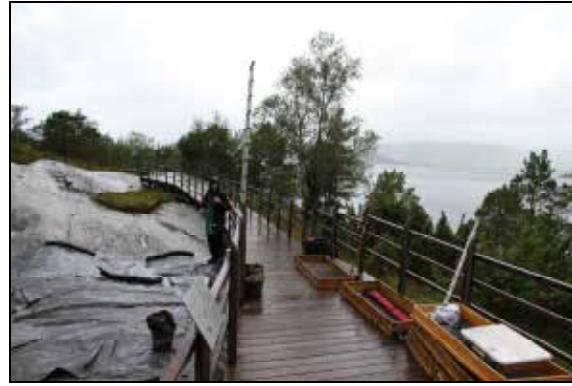
Figur 5. Kart over lokalitetene og de omkringliggende bergkunstfeltene. Den grønne linjen markerer vegetasjonsgrensen. Illustrasjon: Christine Tøssebro.

Det ble etablert et koordinatsystem hvor ruter på 1 x 1 m ble målt inn med totalstasjon. Koordinatsystemet er det samme som ble benyttet ved undersøkelsen i 2005, og både Lok 1 og Lok 2 ligger innenfor samme koordinatsystem. Lok 1 ble totalgravd, og koordinatsystemet for Lok 1 ligger mellom 47x97y og 51x101y. Prøverute 5 utgjør den NØ kvadranten i rute 49x99y. Det ble satt ut en gjennomgående profilbenk i nord-nordøst-sør-sørvest-gående retning (i den følgende teksten blir den for enkelhets skyld referert til som nord-sør-gående), med en bredde på 0,5 m, langs 100y-aksen. Denne ble gravd ut på slutten av prosjektet.

Figur 6. Kart over de undersøkte områdene, med koordinater. Profilbenken på Lok 1 er markert med brunt, og Pr 5 er markert med oransje. Illustrasjon: Christine Tøssebro.

Det ble gravd mekanisk-stratigrafisk innenfor kvadranter på 0,5 x 0,5 m, med mekaniske lag på 5 cm. De stratigrafiske lagene fikk navn fra A til E, med nummerering av mekanisk lag innenfor disse. Massene ble soldet med 4 mm maskevidde, og det ble brukt saltvannspumpe. Funnene er katalogisert under B-nr. 16826. Dette inkluderer også funnene fra Prøverute 5 fra 2005. Det ble tatt ut 51 kullprøver, hvorav 6 fra profil. Disse fikk navn AU15-AU65. 14 av prøvene ble sendt inn for radiologisk datering. Lok 2 ble ikke totalgravd, og den undersøkte delen ligger innenfor koordinatene 43x97y og 43x107y. Undersøkelsesområdet ble gravd på samme måte som Lok 1. Det ble kun funnet noen få gjenstander innenfor Lok 2, og disse er katalogisert sammen med Lok 1, under samme B-nr. som denne. Det ble ikke funnet ytterligere trekull enn det som ble funnet i 2005 innenfor Lok 2.

Figur 7. Arbeidsbilder. Foto: Trond Løddøen.

Lok 1

Lok 1 omfattet et område på ca. 15 m² som bestod av akkumulerte sedimenter i en naturlig forsenkning i berget, med torv- og lyngvegetasjon på toppen.

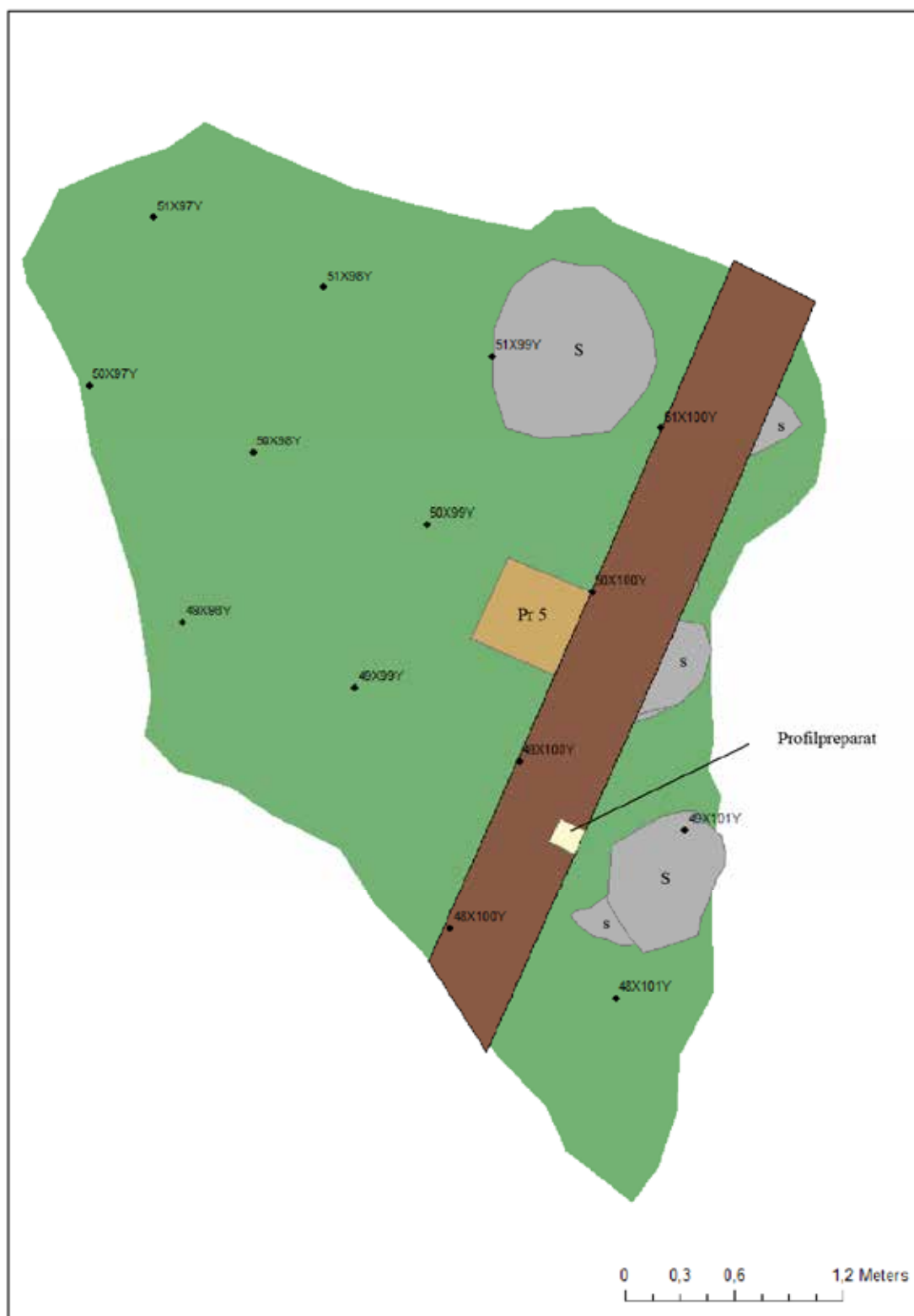

Figur 8. Lok 1 før graving. Foto: Christine Tøssebro, mot S.

Figur 9. Lok 1 etter graving. Foto: Trond Løddøen, mot S.

Hele den bevarte vegetasjonsflekken ble gravd ut. Det nederste laget (lag D/E), helt nede på berget, var et trekull- og artefaktholdig kulturlag.

Figur 10. Lok 1, med koordinater, profilbenk og innmålte steiner. Illustrasjon: Christine Tøssebro.

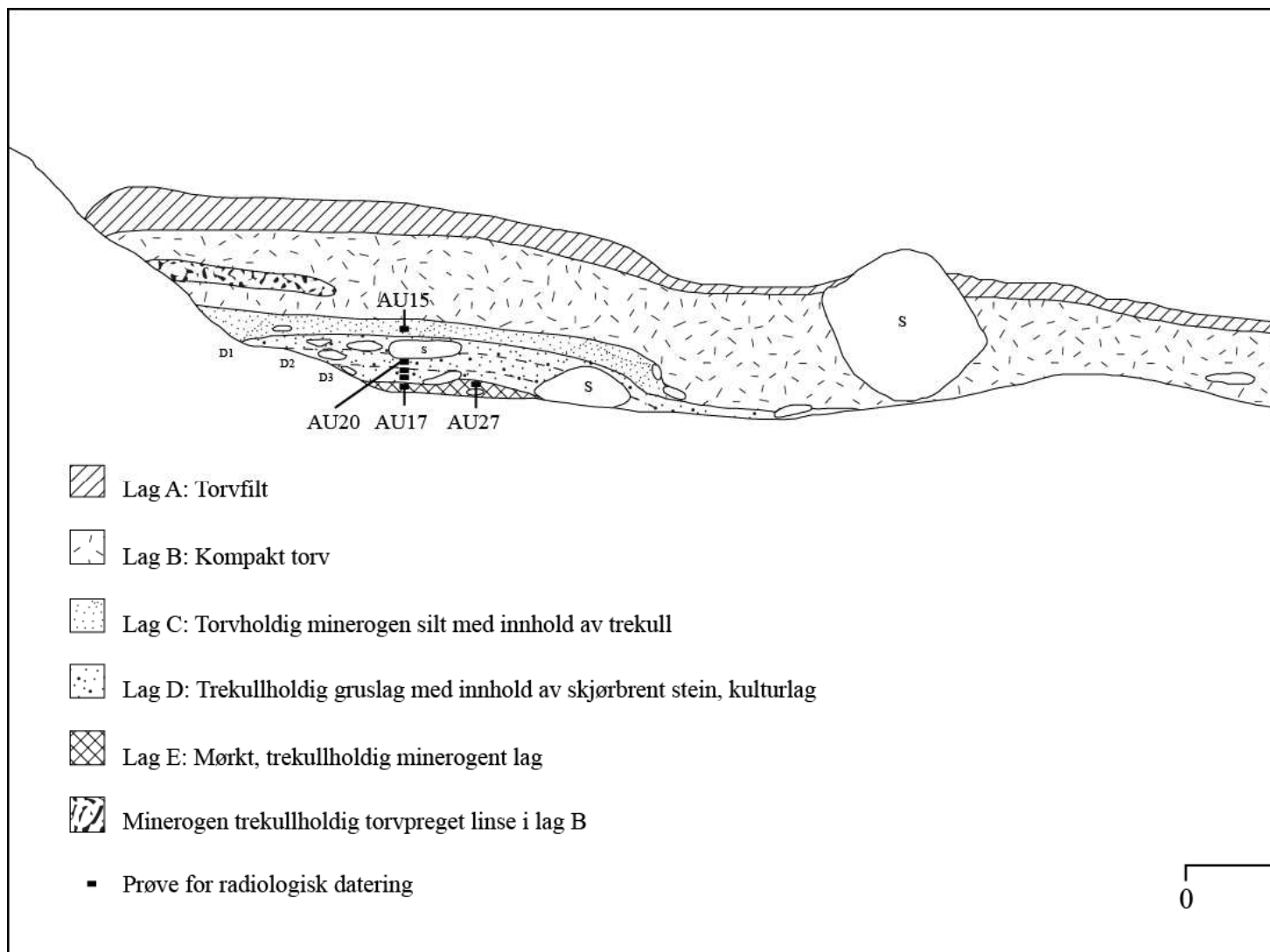
Stratigrafi

Stratigrafien på Lok 1 bestod av seks lag (lag A-E). Alle lagene, unntatt lag A inneholdt trekull og artefakter, men med en klar konsentrasjon i lag D, nederst mot berget. Lag E fantes kun på et svært begrenset område nederst i den naturlige forsenkningen i berget. Overgangen mellom lag D og lag E kunne være svært uklar, og de fleste steder lå lag D rett ned på berget.

Figur 11. Østlig profil, Lok 1. Foto: Trond Løddøen, mot V.

Lag A og B var rene torvlag. Lag C var også svært torvholdig, men mer minerogent enn lagene over. De minerogene massene i lag C kan ha kommet fra områdene høyere oppe med vannet som renner nedover bergsiden. Lag D og E var kulturlag, med organisk materiale, trekull og artefakter, som har blitt deponert før framveksten av torvdekket.

Figur 12. Østlig profil, Lok 1. Illustrasjon: Christine Tøssebro.

Figur 13. Øverste del (sør) av østlig profil, Lok 1. Foto: Trond Løddøen, mot V.

Figur 14. Detalj østlig profil, Lok 1, lag D/E. Foto: Trond Løddøen, mot V.

Det littiske materialet

Funnmaterialet fra Lok 1 består av totalt 583 steinartefakter. 361 av disse kommer fra lag D. Redskapsprosenten i materialet fra Lok 1 er svært lav, med en skraper i kvarts som eneste sikre redskap. *Funnkategoriene* domineres av avslag og kjerner, og svært mye er redusert bipolarart. En betydelig andel av materialet består av mulige økser og/eller huggeredskaper av et råstoff som kan være diabas, men som er så forvitret at dette er svært vanskelig å avklare med sikkerhet. Med tanke på at diabasbruddet på Stakaneset ligger bare 7 km unna er det naturlig å forvente at dette råstoffet er representert i Ausevik. En annen funnkategori som er godt representert i materialet er knakkesteiner i sandstein/kvartsitt. *Råstoffsammensetningen* domineres av kvarts, som utgjør 70 % av materialet, samt mindre andeler av kvartsitt, bergkrystall, mylonitt, flint, sandstein og mulig diabas. En påfallende stor andel av materialet består av «fine» råstoff, som hvit kvarts, bergkrystall og fin, hvit kvartsitt. Dette er sannsynligvis råstoff som har hatt en spesiell betydning på grunn av sine estetiske kvaliteter. Det virker ikke som om redskapsproduksjon har vært den primære aktiviteten i dette området, da råstoff som kvarts er mindre egnet til dette formålet.

	Kvarts, hvit	Melke-kvarts	Kvarts/bergkrystall	Kvartsitt, fin, hvit	Sandstein/kvartsitt	Flint	Mylonitt	Mulig diabas (svært forvitret)	Totalt
Skraper			1				1		2
Diagnostisk stykke m/retusj; mulig huggestein m/bruks-spor								1	1
Avslag m/retusj		1	2						3
Ubestemt steinredskap					1			36	37
Knakkestein					13				13
Mikroflekk			1	1					2
Smalflekk			1						1
Flekk-lignende avslag	9			1			1		11
Bipolar kerne	10	3	9	3					25
Kjerne, ubestemt	4	2	1	2		1	2		12
Plattform-avslag		1				1			2
Slippeplate					1				1
Rund glatt stein	1 (12 fragm.)				9				10
Avslag	259	6	26	48		9	13		361
Biter	63			2			4	22	91
Totalt	357	13	41	57	24	11	21	59	572

Tabell 2. Krysstabell over funn og råstoff fra Lok 1.

Datering

Det ble sendt inn totalt 14 kullprøver for radiologisk datering fra Lok 1. Ti av prøvene ble datert til perioden senmesolitikum, én prøve ble datert til senneolitikum og tre prøver ble datert til overgangen mellom førromersk jernalder og romertid.

Navn	Rute	Kv.	Lag	Kontekst	Datert materiale	Datering 14C-år BP	Kal. BC	Beta-nr.
AU15	48x100y	SV	C/D	Prøve 5 fra profil	Betula	5780±40	4720-4540 BC	337057
AU16	48x100y	SV	D3	Prøve 2 fra profil		ikke datert		
AU17	48x100y	SV	E1	Prøve 1 fra profil	Pinus	6940±40	5970-4940 BC	337049
AU19	48x100y	SV	D1	Prøve 3 fra profil		ikke datert		
AU20	48x100y	SV	D2	Prøve 4 fra profil	Corylus (nøtt)	6090±30	5190-4940 BC	337050
AU22	48x100y	NV	B/C		Pinus	1990±30	50BC-70AD	337051
AU23	48x100y	NV	D1		Pinus	3920±30	2480-2300 BC	337052
AU24	48x100y	NV	D2		Corylus (nøtt)	7400±40	6390-6220 BC	337053
AU27	48x100y	NV	E1	Prøve 6 fra profil	Betula	6060±30	5040-4850 BC	337054
AU28	48x100y	NV	D3		Corylus (nøtt)	6010±30	4990-4810 BC	337055
AU29	48x100y	NV	E		Corylus (nøtt)	5900±30	4840-4710 BC	337056
AU30	49x100y	SV	D1		Pinus	1990±30	50BC-70AD	337057
AU31	49x100y	NV	D3	v/knakkestein	Pinus	5770±30	4710-4540 BC	337058
AU32	49x100y		D3	Helt nede på berg	Betula	5930±40	4910-4720 BC	337059
AU33	49x100y	SV	E	Bunnlaget	Pinus	2060±30	170BC-0AD	337060
AU34	51x99y	NV	D2/3	Direkte tilknyttet knakkestein	Betula	7010±40	5990-5800 BC	337061

Tabell 3. Radiologisk daterte prøver fra den arkeologiske undersøkelsen av Lok 1 i 2012.

Relasjon til bergkunsten

Det ble ikke påvist bergkunst under de undersøkte områdene, og sedimentene kan derfor ha blitt deponert både før og etter bergkunstproduksjonen. Det er imidlertid mest sannsynlig at bergflatene har vært godt eksponert over hele området i bruksperioden, og at torvdekket har vokst fram etter at bergkunstområdet gikk ut av bruk. Det er imidlertid mulig at sedimenter kan ha blitt akkumulert i naturlige forsenkninger i berget, som på Lok 1, samtidig med bergkunstproduksjonen. Det arkeologiske materialet som ligger i lagene rett over berget er det derfor grunn til å anta har vært brukt i samme periode som bergkunstfeltet har vært i bruk. Noen av artefaktene kan også være huggeredskaper som har vært brukt i selve produksjonen.

Undersøkelsen resulterte i helt nytt kildemateriale og en bedre innsikt i hva som har foregått i Ausevik og som trolig kan knyttes til bergkunsten. Kulturlaget som ble dokumentert tyder på langvarig aktivitet ved feltet. Særlig interesse knyttet det seg til mektigheten i kulturlagsmassene

som ble avdekket lengst sør i området. Her er det et naturlig søkk i berget som kan ha bidratt til særlig gode bevaringsforhold. Herfra ble det også tatt inn et større preparat av hele lagfølgen som vil oppbevares ved Universitetsmuseet i Bergen for fremtidige analyser.

Lok 2

Lok 2 omfattet et område på ca. 11 m². Området bestod av akkumulert jord, med torv og annen lav vegetasjon på toppen. Stratigrafien bestod utelukkende av et lag som tilsvarer lag B på Lok 1. Det ble funnet noen steinartefakter, men ingen trekull.

Figur 15. Lok 2 etter graving. Foto: Christine Tøssebro, mot SV.

Det littiske materialet

Funnmaterialet fra Lok 2 består av kun 21 artefakter. Sammensetningen av funnkategorier og råstoff ser ut til å være den samme som på Lok 1.

	Kvarts, hvit	Melke-kvarts	Kvarts/ bergkrystall	Kvartsitt, fin, hvit	Sandstein/ Kvartsitt	Flint	Totalt
Kjerne, ubestemt				1			1
Flekkelignende avslag		1					1
Avslag	3	1	3	7		2	16
Biter	2						2
Rund glatt stein					1		1
Totalt	5	2	3	8	1	2	21

Tabell 4. Funn fra Lok 2.

Sammendrag og konklusjon

Fra helleristningene ble oppdaget for vel 80 år siden har de vekslet fra å bli knyttet til slutten av steinalderen og begynnelsen av bronsealderen, senere til jernalderen for så å bli knyttet til spesifikke perioder av både eldre og yngre steinalder. Vekslingen mellom tidsperioder skyldes først og fremst at dyrefigurer forbundet med fangststeinalderens veideristningstradisjon opptrer sammen med geometriske figurer som det har vært vanlig å knytte til langt yngre tidsrom. De arkeologiske undersøkelsene som her er omtalt har fremskaffet et helt nytt kildemateriale som tyder på at aktiviteten ved bergkunstlokaliteten Ausevik er langt eldre enn tidligere antatt.

Den nye innsikten i jordbunnsforholdene etter undersøkelsene i 2012 viste med all tydelighet at bunnivået i prøveruta fra 2005 var forstyrret. Dateringen til tidligneoletikum må derfor forstås som sammenblandet trekull fra eldre og yngre faser og trolig et resultat av ryddeprosessene som foregikk på 1930- og 1960-tallet. Trolig var mektigheten av både torv og sedimenter lengre sør såpass omfattende at dette området fikk ligge mer uberørt under ryddearbeidene.

Fra de ulike lagene ble til sammen 14 trekullprøver akseleratordatert. Resultatene fordeler seg fra 6390 f.Kr. til 70 e.Kr. Prøvene fra toppen av torven bekrefter tendensene fra 2005, at denne delen av lagfølgen er preget av forstyrrelser. Kulturlaget som dominerer lagfølgen og later til å representere hovedaktiviteten i dette området ble datert til 5000 - 4600 f.Kr. Det er selvsagt mest nærliggende å knytte dette tidsrommet til produksjonen av bergkunsten. Dateringen støttes også av Morten Ramstads (2000) argumentasjon ut fra strandlinjestudier, om at feltet skal dateres til sen-mesolitikum. Resultatene som nå foreligger representerer imidlertid en enda bedre tidsavgrensning av aktiviteten som har foregått ved feltet. I tillegg underbygges tidsrommet av den eldste dateringen fra 2005. Slående og mest interessant er likevel sammenfallet i tid med Vingenristningene, som er datert til tidsrommet 4900 - 4200 f.Kr., med en mulig eldre bruk så langt tilbake som 5400 f.Kr. (bl.a. Løddøen 2003). Samlet har dette skapt et helt nytt utgangspunkt, og ikke minst en bedre forklaring av de store likhetene mellom figurene hos de to lokalitetene. Dette viser også at geometriske figurer opptrer langt tidligere i våre områder enn tidligere antatt, og tar et endelig oppgjør med Hagens oppfatning om at disse utelukkende må knyttes til jordbrukssamfunn i bronse- og/eller jernalder. I tillegg skaper det et nytt utgangspunkt for å revurdere tids-avgrensningene for figurene som det er hevdet fremstiller både en båt, en fotsåle og flere trær (Walderhaug 1994:69-70). Disse figurene inngår dessuten i sammenhenger med andre motiver, bl.a. mange dyrefigurer, og det er naturlig å anta at samtlige kan knyttes til dette tidsrommet; 5000-4600 f.Kr.

Dette innebærer at Ausevik i sin helhet bør dateres til fangststeinalderen, og at bergbildene er samtidige med bergkunsten i Vingen som ligger litt lenger nord. Denne samtidigheten skaper dermed et enda bedre grunnlag for sammenligninger av det ikonografiske uttrykket fra begge lokalitetene, og et bedre grunnlag for å forstå bildenes rolle og betydning. Det finnes mange likheter mellom de to lokalitetene, men også en rekke forskjeller som bidrar til at de utfyller hverandre.

De arkeologiske undersøkelsene i Ausevik viser betydningen slike har for å avdekke samtidskontekst og dateringsgrunnlag for bergkunsten. Det nære kronologiske sammenfallet mellom Ausevik og Vingen gir dessuten nye muligheter for å forstå mer av virksomheten som har foregått på disse stedene, ved at motiver og motivsammensetninger flere steder kan utfylle hverandre og bidra til å styrke fortolkningene.

Selv om avtorvingene i Ausevik på 1930- og 1960-tallet var utført i beste hensikt, representerer de likevel et paradoks med sitt ensidige fokus på bildene. Fremgangsmåten bidro til å ødelegge de aller viktigste kildene for å datere og forstå hva som foregikk ved lokalitetene. Til tross for forstyrrelser viser det seg likevel at undersøkelser gir muligheter for å finne intakte spor og isolere hendelser som skjuler kunnskap om samtiden til bergkunsten. I jord- og torvmassene i Ausevik finnes det fortsatt kilder som kan bedre vår forståelse av hva som foregikk ved lokaliteten, noe som bør undersøkes nærmere. Selv om kildemateriale av denne karakter fortsatt bare gir relative og indirekte dateringsmuligheter for bergkunsten, gir denne tilnærmingen et bedre utgangspunkt, og en mer avgrenset og sikrere datering av bergkunsten, enn det sammenligningsstudier over store avstander og relasjoner til fortidige strandlinjenivå gir. I tillegg gir arkeologiske utgravninger inntil flater med bergkunst langt bedre innsikt i hva som har foregått ved feltene.

Litteratur

Bakka, E. 1973. Om alderen på veideristningane. *Viking* 37, s. 151-187.

Gundersen, S. M. 2006. Ausevik i en mesolittisk verden – Om veideristninger og sosiale grupper i Vest-Norge. I: Barndon, R., S. M. Innselset, K. K. Kristoffersen og T. K. Løddøen (red.). Samfunn, symboler og identitet. UBAS 9, Universitetet i Bergen, s. 105-115

Hagen, A. 1969. *Studier i vestnorsk bergkunst. Ausevik i Flora*. Bergen. Universitetsforlaget.

Løddøen, T. 2003. Late Mesolithic Rock Art and Expressions of Ideology. L. Larsson, H. Kindgren, D. Loeffler and A. Åkerlund (red.): *Mesolithic on the Move*. Papers presented at the Sixth International Conference on the Mesolithic in Europe. Stockholm 2000, s. 511–520. Oxbow Books.

Løddøen, T. 2007. Exploring the contemporary context of rock art. *Adoranten*. Tanums Hällristningsmuseum Underslös.

Løddøen, T. 2005. Innberetning fra arkeologiske undersøkelser i Ausevik 2004-2005. Bergen Museum, Seksjon for ytre kulturminnevern. Universitetet i Bergen.

Ramstad, M. 2000. Veideristningene på Møre. Teori, kronologi og dateringsmetoder. *Viking*, s. 51-86.

Walderhaug, E. 1998. Changing art in a changing society: the hunter's rock-art of western Norway. I: Chippindale, C. & P. S. C. Taçon (red.). *The Archaeology of Rock-Art*. Cambridge, s. 285-301.

Walderhaug, E. 1994. Ansiktet er av stein. Ausevik i Flora – en analyse av bergkunst og kontekst. Upublisert hovedfagsoppgave fra Universitetet i Bergen.

Vedlegg 1: Fotoliste

Filnavn/nr.	Motiv	Retn.	Dato
Bf10024_001	Lok 1 før avtorving	SSV	04.09.2012
Bf10024_002	Lok 1 før avtorving	SSV	04.09.2012
Bf10024_003	Lok 1 før avtorving	SSV	04.09.2012
Bf10024_004	Lok 1 etter fjerning av vegetasjon og gjenåpning av prøvestikk fra 2005	SSV	04.09.2012
Bf10024_005	Lok 1 etter fjerning av vegetasjon og gjenåpning av prøvestikk fra 2005	SSV	04.09.2012
Bf10024_006	Lok 1 etter fjerning av vegetasjon og gjenåpning av prøvestikk fra 2005	SSV	04.09.2012
Bf10024_007	Lok 1 etter fjerning av vegetasjon og gjenåpning av prøvestikk fra 2005	S	04.09.2012
Bf10024_008	Lok 1 etter fjerning av vegetasjon og gjenåpning av prøvestikk fra 2005	S	04.09.2012
Bf10024_009	Lok 1 etter fjerning av vegetasjon og gjenåpning av prøvestikk fra 2005	S	04.09.2012
Bf10024_010	Lok 1 etter oppsett av koordinatsystem og profilråd	S	05.09.2012
Bf10024_011	Lok 1 etter oppsett av koordinatsystem og profilråd	S	05.09.2012
Bf10024_012	Lok 1 etter oppsett av koordinatsystem og profilråd	S	05.09.2012
Bf10024_013	Lok 1 etter avtorving	S	07.09.2012
Bf10024_014	Lok 1 etter avtorving	S	07.09.2012
Bf10024_015	Lok 2, før avtorving	V	11.09.2012
Bf10024_016	Lok 2, før avtorving	V	11.09.2012
Bf10024_017	Vestre del av Lok 1, etter fjerning av lag B, ved profil 2	S	11.09.2012
Bf10024_018	Vestre del av Lok 1, etter fjerning av lag B, ved profil 2	S	11.09.2012
Bf10024_019	Vestre del av Lok 1, etter fjerning av lag B, ved profil 2	S	11.09.2012
Bf10024_020	Vestre del av Lok 1, etter fjerning av lag B, ved profil 2	S	11.09.2012
Bf10024_021	Arbeidsbilde i uvær	N	12.09.2012
Bf10024_022	Arbeidsbilde i uvær	Ø	12.09.2012
Bf10024_023	Arbeidsbilde i uvær	Ø	12.09.2012
Bf10024_024	Lok 2	V	12.09.2012
Bf10024_025	Lok 2	SV	12.09.2012
Bf10024_026	Profil, Lok 2, 43x107y	S	12.09.2012
Bf10024_027	Profil, Lok 2, 43x106y	S	12.09.2012
Bf10024_028	Profil, Lok 2, 43x105y	S	12.09.2012
Bf10024_029	Profil, Lok 2, 43x104y	S	12.09.2012
Bf10024_030	Profil, Lok 2, 43x103y	S	12.09.2012
Bf10024_031	Profil, Lok 2, 43x102y	S	12.09.2012
Bf10024_032	Profil, Lok 2, 43x101y	S	12.09.2012
Bf10024_033	Profil, Lok 2, 43x100y	S	12.09.2012
Bf10024_034	Profil, Lok 2, 43x100y	S	12.09.2012
Bf10024_035	Profil, Lok 2, 43x99y	S	12.09.2012
Bf10024_036	Profil, Lok 2, 43x98y	S	12.09.2012
Bf10024_037	Profil, Lok 2, 43x97y	S	12.09.2012
Bf10024_038	Profil, Lok 2	Ø	12.09.2012
Bf10024_039	Profil, Lok 2	SØ	12.09.2012
Bf10024_040	Lok 1, etter graving av lag D	S	13.09.2012
Bf10024_041	Lok 1, etter graving av lag D	S	13.09.2012

Bf10024_042	Lok 1, etter graving av lag D	S	13.09.2012
Bf10024_043	Lok 1, etter graving av lag D	S	13.09.2012
Bf10024_044	Profilbenk (profil 1), østside	V	13.09.2012
Bf10024_045	Profilbenk (profil 1), østside	V	13.09.2012
Bf10024_046	Profilbenk (profil 1), østside	V	13.09.2012
Bf10024_047	Profilbenk (profil 1), vestsida	Ø	13.09.2012
Bf10024_048	Lok 1, profilbenk, ved avslutning av periode 1	N	13.09.2012
Bf10024_049	Lok 1, profilbenk, ved avslutning av periode 1	N	13.09.2012
Bf10024_050	Lok 1, profilbenk, ved avslutning av periode 1	N	13.09.2012
Bf10024_051	Lok 1, profilbenk, tildekket ved avslutning av periode 1	SV	13.09.2012
Bf10024_052	Lok 1, profilbenk, tildekket ved avslutning av periode 1	S	13.09.2012
Bf10024_053	Detalj, hvit kvartsstein, 48x100y		25.09.2012
Bf10024_054	Detalj, hvit kvartsstein, 48x100y		25.09.2012
Bf10024_055	Profil, østside	V	25.09.2012
Bf10024_056	Profil, østside, detalj, bunn	V	26.09.2012
Bf10024_057	Profil, østside	VNV	26.09.2012
Bf10024_058	Profil, østside	V	26.09.2012
Bf10024_059	Knakkestein under stor stein vest for profil, 51x99y, NV	S	26.09.2012
Bf10024_060	Knakkestein under stor stein vest for profil, 51x99y, NV	S	26.09.2012
Bf10024_061	Knakkestein under stor stein vest for profil, 51x99y, NV	S	26.09.2012
Bf10024_062	Knakkestein under stor stein vest for profil, 51x99y, NV	S	26.09.2012
Bf10024_063	Profil, vestsida	Ø	26.09.2012
Bf10024_064	Profil, vestsida	NØ	26.09.2012
Bf10024_065	Profil, vestsida, øvre del	Ø	26.09.2012
Bf10024_066	Profil, vestsida	Ø	26.09.2012
Bf10024_067	Profil, vestsida	Ø	26.09.2012
Bf10024_068	Profil, vestsida	Ø	26.09.2012
Bf10024_069	Profil, vestsida	Ø	26.09.2012
Bf10024_070	Profil, vestsida, nedre del	Ø	26.09.2012
Bf10024_071	Profil, vestsida, nedre del	Ø	26.09.2012
Bf10024_072	Stein på vestsida av profil	SV	26.09.2012
Bf10024_073	51x99y, NØ	S	26.09.2012
Bf10024_074	51x99y, NØ	S	26.09.2012
Bf10024_075	51x99y, NØ	S	26.09.2012
Bf10024_076	Profil, vestsida	Ø	27.09.2012
Bf10024_077	Profil, vestsida	Ø	27.09.2012
Bf10024_078	Profil, vestsida, øvre del	Ø	27.09.2012
Bf10024_079	Profil, vestsida	Ø	27.09.2012
Bf10024_080	Profil, vestsida	Ø	27.09.2012
Bf10024_081	Profil, vestsida	Ø	27.09.2012
Bf10024_082	Profil, vestsida	Ø	27.09.2012
Bf10024_083	Profil, vestsida, nedre del	Ø	27.09.2012
Bf10024_084	Profilbenk	S	27.09.2012
Bf10024_085	Profilbenk	S	27.09.2012

Bf10024_086	Profilbenk	S	27.09.2012
Bf10024_087	Profilbenk	S	27.09.2012
Bf10024_088	Prøve fra profil		27.09.2012
Bf10024_089	Prøve fra profil		27.09.2012
Bf10024_090	Prøve fra profil		27.09.2012
Bf10024_091	Pakking av profilprøve		27.09.2012
Bf10024_092	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_093	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_094	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_095	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_096	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_097	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_098	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_099	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_100	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_101	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_102	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_103	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_104	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_105	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_106	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_107	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_108	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_109	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_110	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_111	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_112	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_113	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_114	Knakkestein, 49x100y, NV, D3		28.09.2012
Bf10024_115	Lok 1 ferdig utgravd	S	28.09.2012
Bf10024_116	Lok 1 ferdig utgravd	S	28.09.2012
Bf10024_117	Lok 1 ferdig utgravd	S	28.09.2012
Bf10024_118	Lok 1 ferdig utgravd	S	28.09.2012
Bf10024_119	Lok 1 ferdig utgravd	S	28.09.2012
Bf10024_120	Lok 1, før avtorving	S	04.09.2012
Bf10024_121	Lok 1, før avtorving	S	04.09.2012
Bf10024_122	Montering av totalstasjon på Lok 1	V	04.09.2012
Bf10024_123	Montering av "fototårn"	V	04.09.2012
Bf10024_124	Arbeidsbilde	V	04.09.2012
Bf10024_125	Arbeidsbilde	S	04.09.2012
Bf10024_126	Arbeidsbilde	S	04.09.2012
Bf10024_127	Arbeidsbilde	V	04.09.2012
Bf10024_128	Innmåling av fastpunkt	Ø	04.09.2012
Bf10024_129	Vær	N	04.09.2012

Bf10024_130	Vær	N	04.09.2012
Bf10024_131	Vær	N	04.09.2012
Bf10024_132	Arbeidsbilde, innmåling av Lok 1	S	04.09.2012
Bf10024_133	Arbeidsbilde, innmåling av Lok 1	Ø	04.09.2012
Bf10024_134	Arbeidsbilde, innmåling av Lok 1	SØ	04.09.2012
Bf10024_135	Arbeidsbilde, saltvannspumpe	Ø	04.09.2012
Bf10024_136	Arbeidsbilde, saltvannspumpe	Ø	04.09.2012
Bf10024_137	Arbeidsbilde, saltvannspumpe	Ø	04.09.2012
Bf10024_138	Arbeidsbilde, saltvannspumpe	NV	04.09.2012
Bf10024_139	Arbeidsbilde, saltvannspumpe	NV	04.09.2012
Bf10024_140	Arbeidsbilde, saltvannspumpe	NV	04.09.2012
Bf10024_141	Arbeidsbilde, innmåling av Lok 1	SV	04.09.2012
Bf10024_142	Arbeidsbilde, innmåling av Lok 1	V	04.09.2012
Bf10024_143	Arbeidsbilde, innmåling av Lok 1	SV	04.09.2012
Bf10024_144	Kastevind	N	04.09.2012
Bf10024_145	Kastevind	N	04.09.2012
Bf10024_146	Kastevind	N	04.09.2012
Bf10024_147	Kastevind	N	04.09.2012
Bf10024_148	Vær	Ø	04.09.2012
Bf10024_149	Vær	Ø	04.09.2012
Bf10024_150	Vær	Ø	04.09.2012
Bf10024_151	Vær	Ø	04.09.2012
Bf10024_152	Vær	Ø	04.09.2012
Bf10024_153	Vær	Ø	04.09.2012
Bf10024_154	Vær	Ø	04.09.2012
Bf10024_155	Vær	N	04.09.2012
Bf10024_156	Vær	N	04.09.2012
Bf10024_157	Arbeidsbilde Lok 1	V	06.09.2012
Bf10024_158	Arbeidsbilde Lok 1	N	06.09.2012
Bf10024_159	Arbeidsbilde Lok 1	N	06.09.2012
Bf10024_160	Arbeidsbilde Lok 1	N	06.09.2012
Bf10024_161	Arbeidsbilde Lok 1	V	06.09.2012
Bf10024_162	Arbeidsbilde Lok 1	V	06.09.2012
Bf10024_163	Arbeidsbilde Lok 1	V	06.09.2012
Bf10024_164	Arbeidsbilde Lok 1	V	06.09.2012
Bf10024_165	Arbeidsbilde Lok 1	N	06.09.2012
Bf10024_166	Arbeidsbilde Lok 1	N	06.09.2012
Bf10024_167	Arbeidsbilde Lok 1	N	06.09.2012
Bf10024_168	Arbeidsbilde Lok 1	N	06.09.2012
Bf10024_169	Arbeidsbilde Lok 1	N	06.09.2012
Bf10024_170	Arbeidsbilde Lok 1	NV	06.09.2012
Bf10024_171	Arbeidsbilde Lok 1	NV	06.09.2012
Bf10024_172	Arbeidsbilde Lok 1	V	06.09.2012
Bf10024_173	Arbeidsbilde Lok 1	V	06.09.2012

Bf10024_174	Arbeidsbilde Lok 1	V	06.09.2012
Bf10024_175	Arbeidsbilde Lok 1	V	06.09.2012
Bf10024_176	Arbeidsbilde Lok 1	V	06.09.2012
Bf10024_177	Profilbenk, Lok 1	S	07.09.2012
Bf10024_178	Profilbenk, Lok 1	S	07.09.2012
Bf10024_179	Arbeidsbilde Lok 1	V	07.09.2012
Bf10024_180	Arbeidsbilde Lok 1	Ø	07.09.2012
Bf10024_181	Arbeidsbilde Lok 1	Ø	07.09.2012
Bf10024_182	Arbeidsbilde Lok 1	Ø	07.09.2012
Bf10024_183	Arbeidsbilde Lok 1	Ø	07.09.2012
Bf10024_184	Detalj, 50x98y	S	07.09.2012
Bf10024_185	Detalj, 50x98y	S	07.09.2012
Bf10024_186	Detalj, 50x98y	S	07.09.2012
Bf10024_187	Arbeidsbilde, solding	V	12.09.2012
Bf10024_188	Arbeidsbilde, solding	V	12.09.2012
Bf10024_189	Arbeidsbilde, solding	V	12.09.2012
Bf10024_190	Arbeidsbilde, solding	V	12.09.2012
Bf10024_191	Arbeidsbilde med telt og vannpumpe	V	12.09.2012
Bf10024_192	Arbeidsbilde med telt og vannpumpe	V	12.09.2012
Bf10024_193	Arbeidsbilde med telt og vannpumpe	V	12.09.2012
Bf10024_194	Arbeidsbilde med telt og vannpumpe	V	12.09.2012
Bf10024_195	Arbeidsbilde med telt og vannpumpe	V	12.09.2012
Bf10024_196	Vannpumpe ved Lok 2	SV	12.09.2012
Bf10024_197	Arbeidsbilde med telt og vannpumpe	NV	12.09.2012
Bf10024_198	Profilbenk, Lok 1	N	13.09.2012
Bf10024_199	Profilbenk, Lok 1	N	13.09.2012
Bf10024_200	Profilbenk, Lok 1	N	13.09.2012
Bf10024_201	Profil, østside, Lok 1	V	13.09.2012
Bf10024_202	Profil, østside, Lok 1	V	13.09.2012
Bf10024_203	Profil, østside, Lok 1	V	13.09.2012
Bf10024_204	Profilbenk, Lok 1	S	13.09.2012
Bf10024_205	Profilbenk, Lok 1	S	13.09.2012
Bf10024_206	Profilbenk, Lok 1	S	13.09.2012
Bf10024_207	Profilbenk, Lok 1	S	13.09.2012
Bf10024_208	Profilbenk, Lok 1	SØ	13.09.2012
Bf10024_209	Profilbenk, Lok 1	SØ	13.09.2012
Bf10024_210	Innpakket profilbenk, Lok 1	Ø	20.09.2012
Bf10024_211	Utsikt mot øst	Ø	20.09.2012
Bf10024_212	Utsikt mot øst	Ø	20.09.2012
Bf10024_213	Østlig profil, Lok 1	V	25.09.2012
Bf10024_214	Østlig profil, Lok 1	V	25.09.2012
Bf10024_215	Østlig profil, Lok 1	V	25.09.2012
Bf10024_216	Østlig profil, Lok 1	V	25.09.2012
Bf10024_217	Østlig profil, Lok 1, del 1 (lengst mot sør)	V	25.09.2012

Bf10024_218	Østlig profil, Lok 1, del 2	V	25.09.2012
Bf10024_219	Østlig profil, Lok 1, del 3	V	25.09.2012
Bf10024_220	Østlig profil, Lok 1, del 4	V	25.09.2012
Bf10024_221	Østlig profil, Lok 1, del 5	V	25.09.2012
Bf10024_222	Arbeidsbilde, østlig profil	V	25.09.2012
Bf10024_223	Østlig profil, Lok 1	NV	25.09.2012
Bf10024_224	Østlig profil, Lok 1	SV	25.09.2012
Bf10024_225	Østlig profil, Lok 1	NV	25.09.2012
Bf10024_226	Østlig profil, Lok 1, 49x100y	NV	25.09.2012
Bf10024_227	Østlig profil, felt 1	NV	25.09.2012
Bf10024_228	Østlig profil, Lok 1, 49x100y	NV	25.09.2012
Bf10024_229	Østlig profil, Lok 1, 49x100y	NV	25.09.2012
Bf10024_230	Østlig profil, Lok 1, 48x100y	V	25.09.2012
Bf10024_231	Østlig profil, Lok 1, 47/48x100y	V	25.09.2012
Bf10024_232	Profilbenk, Lok 1	S	25.09.2012
Bf10024_233	Arbeidsbilde, solding på kveldstid	Ø	25.09.2012
Bf10024_234	Arbeidsbilde, solding på kveldstid	Ø	25.09.2012
Bf10024_235	Arbeidsbilde, solding på kveldstid	Ø	25.09.2012
Bf10024_236	Profiltegning på kveldstid	SV	25.09.2012
Bf10024_237	Profiltegning på kveldstid	SV	25.09.2012
Bf10024_238	Arbeidsbilde, Lok 1	SØ	26.09.2012
Bf10024_239	Arbeidsbilde, Lok 1	SØ	26.09.2012
Bf10024_240	Arbeidsbilde, graving av profilbenk	S	27.09.2012
Bf10024_241	Arbeidsbilde, graving av profilbenk	S	27.09.2012
Bf10024_242	Arbeidsbilde, graving av profilbenk	S	27.09.2012

Vedlegg 2: Liste over vitenskapelige prøver

Prøve nr.	Rute	Kv.	Lag	Kontekst	Datert på	Datering	Beta-nr.
AU15	48x100y	SV	C/D	Prøve 5, fra profil	betula	5780 +/- 40 BP	Beta - 337057
AU16	48x100y	SV	D3	Prøve 2, fra profil			
AU17	48x100y	SV	E1	Prøve 1, fra profil	pinus	6940 +/- 40 BP	Beta - 337049
AU18	48x100y	SV	B/C				
AU19	48x100y	SV	D1	Prøve 3 fra profil			
AU20	48x100y	SV	D2	Prøve 4 fra profil	corylus (nøtt)	6090 +/- 30 BP	Beta - 337050
AU21	48x100y	SV	E				
AU22	48x100y	NV	B/C		pinus	1990 +/- 30 BP	Beta - 337051
AU23	48x100y	NV	D1		pinus	3920 +/- 30 BP	Beta - 337052
AU24	48x100y	NV	D2		corylus (nøtt)	7400 +/- 40 BP	Beta - 337053
AU25	48x100y	NV	D3				
AU26	48x100y	NV	D4				
AU27	48x100y	NV	E1	Prøve 6, fra profil	betula	6060 +/- 30 BP	Beta - 337054
AU28	48x100y	NV	D3		corylus (nøtt)	6010 +/- 30 BP	Beta - 337055
AU29	48x100y	NV	E		corylus (nøtt)	5900 +/- 30 BP	Beta - 337056
AU30	49x100y	SV	D1		pinus	1990 +/- 30 BP	Beta - 337057
AU31	49x100y	NV	D3	v/knakkestein	pinus	5770 +/- 30 BP	Beta - 337058
AU32	49x100y		D3	helt nede på berg	betula	5930 +/- 40 BP	Beta - 337059
AU33	49x100y	SV	E	bunnlaget	pinus	2060 +/- 30 BP	Beta - 337060
AU34	51x99y	NV	D 2/3	i direkte tilknytning til knakkestein	betula	7010 +/- 40 BP	Beta - 337061
AU35	47x100y	NV	D1				
AU36	48x100y		D1				
AU37	48x100y	N	B/C				
AU38	48x100y	NV	B/C	tatt ut i såld (haselnøtt)			
AU39	48x100y	NV	D2				
AU40	48x100y	SV	B/C				
AU41	48x100y	SV	B/C				
AU42	48x100y	SV	D1	tatt ut i såld (haselnøtt)			
AU43	48x100y	SV	D1	Pr. II, brent bein			
AU44	48x100y	SV	D2				
AU45	48x100y	SV	D3				
AU46	48x100y	SV	D4				
AU47	48x100y	SV					
AU48	49x100y	SV	B/C				
AU49	49x100y		D3				
AU50	49x100y	NV	D3?				
AU51	49x100y		D3				
AU52	51x99y	SV	D 3/4				
AU53	51x100y	SV	D				
AU54	48x99y	NØ	C/D				

AU55	48x99y	NØ	C/D				
AU56	48x100y	NØ	D1				
AU57	48x100y	NØ	D2				
AU58	48x100y	NØ	D3				
AU59	48x100y	SØ	D2				
AU60	48x100y	SØ	D2				
AU61	48x100y	SØ	D3				
AU62	49x100y	SØ	D1				
AU63	49x100y	SØ	D2				
AU64	50x98y	NV	C/D				
AU65	50x98y	NV	C/D				

Vedlegg 3: Tilvekst

B16826/1-18

Lokalitet fra steinalder: AUSEVIK LOK 1, AUSEVIK (92), FLORA K., SOGN OG FJORDANE.

- /1 2 skrapere; 1 av kvarts/bergkrystall og 1 av mylonitt.
- /2 3 avslag med retusj av kvarts; 2 av kvarts/bergkrystall og 1 av melkekvars.
- /3 1 diagnostisk stykke med retusj av svært forvitret diabas.
Bruksspor på enden, mulig huggestein.
- /4 37 ubestemt steinredskap: 36 av mulig diabas, svært forvitret. Noen kan være øks/huggeredskap. 1 av sandstein, mulig plateknivfragment.
- /5 13 knakkesteiner og knakkesteinfragment av sandstein/kvartsitt, hvorav 4 bipolar teknikk.
Den ene består av 2 fragment som hører sammen.
- /6 1 slipeplate av sandstein.
- /7 11 bipolare kjerner, 2 av disse med to sett plattformer; 4 av kvarts/bergkrystall, 4 av hvit kvarts, 1 av melkekvars, 1 av bergkrystall og 1 av fin, hvit kvartsitt.
- /8 1 kerne av ubestemt karakter av forvitret mylonitt. Plattformkerne, ensidig.
- /9 14 fragment av bipolar kerne; 6 av hvit kvarts, 4 av kvarts/bergkrystall, 2 av melkekvars og 2 av fin, hvit kvartsitt.
- /10 12 kernefragment av ubestemt karakter; 4 av hvit kvarts, 2 av fin, hvit kvartsitt, 2 av melkekvars, 1 av fin, trans./hvit kvartsitt, 1 av kvarts/bergkrystall, 1 av mylonitt og 1 av flint.
- /11 2 plattformavslag; 1 av melkekvars og 1 av flint.
- /12 2 mikroflekker; 1 av fin, hvit kvartsitt og 1 av kvarts/bergkrystall.
- /13 1 smalflekk av kvarts/bergkrystall.
- /14 12 flekkelignende avslag; 10 av hvit kvarts, 1 av melkekvars og 1 av mylonitt.
- /15 22 runde glatte steiner/fragment.
- /16 377 avslag; 261 av hvit kvarts, 54 av hvit kvartsitt, 28 av kvarts/bergkrystall, 13 av mylonitt, 11 av flint, 7 av melkekvars, 1 av grå kvarts, 1 av fin, hvit/grønn båndet kvartsitt og 1 av bergkrystall.
- /17 93 biter; 65 av kvarts, 22 av mulig diabas (svært forvitret), 4 av mylonitt, 2 av kvarts.
- /18 1 bit brent tre.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning

Kartreferanse/-koordinater: M711/N50, *Projeksjon:* EU89-UTM; Sone 32,

Innberetning/litteratur: Christine Tøssebro, 07.12.2012, Rapport arkeologisk utgraving Ausevik

Funnet av: Trond Lødøen/Christine Tøssebro/Rolf Bade/James Dodd/Audun Berg Selfjord.

Funnår: 2012.

Katalogisert av: Christine Tøssebro.